

Zahartzearen erronkak

Bizi-itxaropena nabarmen handitu da duela mende batekoarekin alderatuta. Jarduera honetan gaiari buruzko datuak ezagutuko ditugu, baita hazkuntzaren inguruko hipotesiak ere.

Jarduera honetan ariketa hauek dituzu:

- Gaiari buruzko hipotesiak egin edukia entzun aurretik, eta ondoren entzungaia komentatu.
- Audio zatia entzun eta ulermenarekin lotutako taulan X egin, dagokion lekuan.
- Audioa entzun eta lexikoa azalpenekin lotu.
- Audioa entzun eta esaldia osatzeko erantzun egokia hautatu.
- Zahartzeari buruz hitz egin ikaskideekin.

Bizi-itxaropena

Audioa entzun aurretik, ondorengo bi galderei buruz hitz egin ikaskide batekin.

Bizi-itxaropena nabarmen hazi da azkeneko 100 urteetan. Zergatik izan daitekeela uste duzu?

- *Nik uste dut geure burua gehiago zaintzen dugula orain.*
- *Bai, nik ere hori pentsatzen dut. Gure gurasoek ez zuten horretarako astirik.*

Audioa entzun ondoren, zuen artean komentatu:

<https://labur.eus/3RQ2l>

Zuen hipotesiekin bat dator entzundakoa?

Europar zehar datu desberdinak

Audio-zatia entzun eta taula osatu.

<https://labur.eus/in9om>

	Euskal Autonomia Erkidegoan (EAEn)	Europar	Suedian
Gizonen bizi-itxaropena emakumeena baino azkarrago hazten ari da.	☐	☐	☐
EAEkoarekin alderatuta, ia hiru puntu txikiagoa da emakumeen bizi-itxaropena.	☐	☐	☐
Gizonen kasuan, 80,3 urteko muga gainditzen du.	☐	☐	☐
86,2 urteko bizi-itxaropena dute emakumeek.	☐	☐	☐

Kontzeptuak ikasiz

Nor bere azalpenarekin lotu.

1) Zahartzea	A) Adin batera iristean lanbidea utziz erretiroa hartzen duena
2) Bizi-itxaropena handitu	B) Adinean, urteetan, aurrera egitea
3) Erronka berriak ekarri	C) Aurretik ez zeuden helburuak sortu
4) Gure adinekoen ongizatea	D) Handitzen ari da
5) Denbora librearen kudeaketa	E) Lanetik kanpoko orduak zertan pasako ditugun antolatzea
6) Hazten ari da (hazkuntza gertatzen ari da)	F) Pertsona edadetuak estuasun materialik gabe bizitzea
7) Jubilatua	G) Pertsona edo talde jakin bat denbora luzeagoan biziko dela adierazten du

Aukeratu amaiera zuzena

Audioa entzun eta esaldi bakoitzarentzat amaiera egokia hautatu

<https://labur.eus/3RQ2I>

Europar Batasuneko gizarte guztiak inbertsio handia egin du gure osasunean,

- ☐ baina ez da nahikoa, ez da apreziatzen
- ☐ eta hori nabaritzen da, balio handia du

Pertsonen jokaerak eta jokabideak

- ☐ aldatzeko bidean daude azken urteetan
- ☐ aldatu egin dira azken urte hauetan

Duela 110 urte

- ☐ baino 30 urte gehiago bizi gara orain
- ☐ baino 50 urte gehiago bizi gara orain

Zahartzearen erronka nagusiak dira:

- ☐ Bizitzari zentzua emateko ekonomikoki ongi egotea.
- ☐ Bizitza zentzu batekin bizitzea, ekonomikoki ongi egoteaz gain.

Etorkizunari buruz hitz egin

Talde txikitan elkartu eta etorkizunari buruz hitz egin. Ondoren, talde osoarekin komentatu:

Zer egin dezakegu gure bizi-itxaropena luzatzeko?

Zahartzearen etapa zentzu batekin, helburu batzuekin, bizi behar dela esaten du entzungaiak. Zein helburu edo erronka jarriko zenizkioke zeure buruari?

- Nire ustez, ariketa fisikoa egitea eta elikadura zaintzea lagungarri izan daiteke urte gehiago bizitzeko.
- Nik bizikletan ibiltzea gustuko dut eta zahartzen naizenean, hori egingo dut nire denbora librean.
- Niri, berriz, zerbait ikastea gustatuko litzaidake.

Erantzunak

Europar zehar datu desberdinak

	Euskal Autonomia Erkidegoan (EAEn)	Europar	Suediar
Gizonen bizi-itxaropena emakumeena baino azkarrago hazten ari da.	☐	☐	☒
EAEkoarekin alderatuta, ia hiru puntu txikiagoa da emakumeen bizi-itxaropena.	☒	☐	☐
Gizonen kasuan, 80,3 urteko muga gainditzen du.	☒	☐	☐
86,2 urteko bizi-itxaropena dute emakumeek.	☐	☒	☐

Kontzeptuak ikasiz

Zahartzea	(Adinean, urteetan, aurrera egitea)
Bizi-itxaropena handitu	(Pertsona edo talde jakin bat denbora luzeagoan biziko dela adierazten du)
Erronka berriak ekarri	(Aurretik ez zeuden helburuak sortu)
Gure adinekoen ongizatea	(Pertsona edadetuak estuasun materialik gabe bizitzea)
Denbora librearen kudeaketa	(Lanetik kanpoko orduak zertan pasako ditugun antolatzea)
Hazten ari da (hazkuntza gertatzen ari da)	(Handitzen ari da)
Jubilatua	(Adin batera iristean lanbidea utziz erretiroa hartzen duena)

Aukeratu amaiera zuzena

Europar Batasuneko gizarte guztiak inbertsio handia egin du gure osasunean,

☐ eta hori nabaritzen da, balio handia du

Pertsonen jokaerak eta jokabideak

☐ aldatu egin dira azken urte hauetan

Duela 110 urte

☐ baino 50 urte gehiago bizi gara orain

Zahartzearen erronka nagusiak dira:

☐ Bizitza zentzu batekin bizitzea, ekonomikoki ongi egoteaz gain.

Transkripzioa

Bizi itxaropena

Garikoitz Udabe.- Zahartzeaz hitz egin behar dugu orain. Eustatek oso albiste onak eman dizkigu-eta aste honetan. Euskal Autonomia Erkidegoko emakumeek dute Europako bizi-itxaropenik handiena. Bejondeizuela!

Amaia Portugal.- Eskerrik asko! Egun on!

Garikoitz Udabe.- Amaia Portugal, egun on!

Amaia Portugal.- Egun on, bai, 86,2 urte, hori da ezarritako marka berria edo, Araba, Bizkaia eta Gipuzkoako emakumeen batez besteko bizi-itxaropena, 86,2 urte. Europar Batasuneko batez bestekoa baino ia hiru puntu handiagoa, eta gizonena ere ez da txarra e?, 80,3 urte, Suediak baino ez du gainditzen, eta Europakoa baino ia bi puntu eta erdi handiagoa da. Gainera, gizonen bizi-itxaropena emakumeena baino azkarrago ari da hazten azken urteotan.

Garikoitz Udabe.- Albiste onak dira, noski, baina bada zertaz hausnartu ere, gure populazioaren zahartzeaz, eta jakina, gure adinekoen ongizateaz ere, ere bai. Eta horri buruz hitz egitera goaz orain Javier Yanguasekin. Javier Yanguas, kaixo, egun on, aspaldiko!

Javier Yanguas.- Egun on, aspaldiko, zer moduz?

Garikoitz Udabe.- Oso ondo! Zuk ba al duzu hipotesirik edo susmorik zer dela-eta den hain handia bizi-itxaropena gurean?

Javier Yanguas.- Bai..., bueno, ee... bueno, gure gizartearen, azkenean, ez dakit ez?, triunfo (garaipen) ikaragarria dela esango nuke nik ez?, alde batetik(an) osasunak edo osasun inbertsioak sortu dituen aukerak, ez?, guk gure gizartean, eta batez ere...bueno, Europar Batasuneko gizarte guztiak ez?, sekulako inbertsioa egin dutela, bada, gure osasunean, eta hori nabaritzen da; askotan ez dugula apreziatzen, ez? zenbat balio duen hori (horrek), baina inbertsio horrek ekarri dituen, ekarri ditu, bada, bada, zenbait aldaketa osasunari, edo osasunean, eta hori izan dela niretzat...bueno, aldagai bat oso inportantea esplikatzeko momentu honetan zenbat luze den gure bizitza, ez?. Hori alde batetik(an), beste aldetik(an), bada....bada, giza... gizarte-zerbitzuak egin dituen baita ere, egin ditugun inbertsioak, ez?; eta gero, hirugarrena, nik esango nuke dela pertsonen, gure, bueno, pertsonen jokaerak eta jokabideak aldatu egin direla, ez? azken urte hauetan.

Garikoitz Udabe.- Eta ondorioz, bada, batzuek definitzen dute, e... bueno, honek guztiak , egoera berri honek arazo batzuk dakartzala; beste batzuek, erronka berriak dakartzatela diote, eta zuk asko erabiltzen duzun hitza da, edo aldarrika...aldarrikatzen duzuna, zahartzearen aukerak esaten dituzu, ezta?

Javier Yanguas.- Bai, hombre eske, pentsa ezazu, ez? orain dela, Euskal Herrian, ez? orain dela 110 urte, gutxi gorabehera ez?, ze nik dauzkat, adibidez, orain momentu honetan 34 urte ez?, bada, bueno, bada, orain dela 110 urte bizitzaren luzapena zen nik daukadan adina.....eta....eta jendea hiltzen zen, hori egia da, horrela da ez?, o sea, ez dakit....eta orain, pentsa ezazu daukagula, zenbat urte?, beste 30 urte gehiago bizitzeko, eta horrek noski ekartzen duela, ez? aukera, eta niretzat da, bada, gizarte honek izan duen triunfo (garaipen) nagusi, nagusia ez bada, nagusienetarikoa bat ez?. Klaro, bizi-luzapen hori (horrek) ere ekartzen ditu beste erronka batzuk, ekartzen ditu aukerak gauza gehiago egiteko, gauza gehiago bizitzeko, baina gauza gehiago, edo urte gehiago bizitzea (bizitzeak) ere, horrek ere ekartzen dituela erronkak ez?, eta prestatu behar gara horretarako.

Garikoitz Udabe.- Zeintzuk dira erronka nagusi horiek, zeure ustez, Javier?

Javier Yanguas.- Niretzat momentu honetan osasuna alde batetik utzita, ez?, eta ekonomikoki, eta osasunez, osasuna ondo baldin badaukagu, niretzat da zer egin behar dugun, ez?.jubilatuta eta gero....

Garikoitz Udabe.- Zer esan nahi duzu, denbora librearen kudeaketa esan nahi duzu?

Javier Yanguas.- Denbora librearen kudeaketa alde batetik(an), baina nik esango nuke dela proiektu pertsonala edukitzea, hau da, bizitza sentidu (zentzu) batekin bizitzea nik uste dela inportanteena, ez?, eta horretarako proiektuak edukitzea, konprometituta, pertsona bat konprometituta egon behar gara, bada, zenbait gauza desberdinekin... gero, ongizateekin bizitzea, eta azkenean da sentidu (zentzu) pertsonala. Askotan ez dugula honetaz hitz egin nahi ez?, baina bakoitzak bere bizitzari eman behar dio, ez? sentidu (zentzu) pertsonala ez?, zuretzat zein gauza diren garrantzitsuenak, eta garrantzitsuak diren gauzak lortzea. Hori da, hori izango litzateke niretzat erronka nagusienetarikoa bat.